

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РІВНЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

Георгію О. А.¹, Ольвінська Ю. О.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Георгію О. А., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз рівня правопорушень та злочинності в Україні. Обґрунтовано необхідність вивчення злочинності. Проаналізовано динаміку зареєстрованих злочинів і засуджених осіб. Розглянуто структура злочинності по областях України. Проведено аналіз коефіцієнту поширеності злочинів.

Ключові слова: рівень злочинності, поширеність злочинів, зареєстровані злочини, засуджені особи.

Георгиу Е. А., Ольвинская Ю. О. Статистический анализ уровня правонарушений и преступности в Украине. Обоснована необходимость изучения преступности. Проанализирована динамика зарегистрированных преступлений и осужденных. Рассмотрены структура преступности по областям Украины. Проведен анализ коэффициенты распространенности преступлений.

Ключевые слова: уровень преступности, распространенность преступлений, зарегистрированных преступлений, осужденные лица.

Georhiu O. A., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of the level of delinquency and crime in Ukraine. The necessity of studying criminality is grounded. The dynamics of registered crimes and convicts is analyzed. The structure of crime in the regions of Ukraine is considered. The crime prevalence rates are analyzed.

Keywords: crime rate, prevalence of crimes, registered crimes, convicted persons.

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Георгію, О. А. Статистичний аналіз рівня правопорушень та злочинності в Україні [Текст] / О. А. Георгію, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 3. Частина I – Одеса, ОНЕУ. – 2017. – С. 71 – 76.

Злочинність – це один з основних показників, що цікавили її з моменту зародження її як науки. Незалежно від типу держави, типу і рівня злочинності була, є і буде. Тому головне стає питанням про її рівень. Судити про рівень злочинності можемо за двома показниками - це кількість

зареєстрованих злочинів і число засуджених осіб. За останні 10 років в Україні дуже змінилась криміногенна ситуація, що можна пов'язати з політичними та економічними потрясіннями на території нашої держави.

Злочинність в цілому вивчається за допомогою аналізу кількості злочинів та кількості засуджених. Наглядно можна побачити зміни цих показників на рисунках 1 і 2 [1,с.495-496; 2, с.176-177]

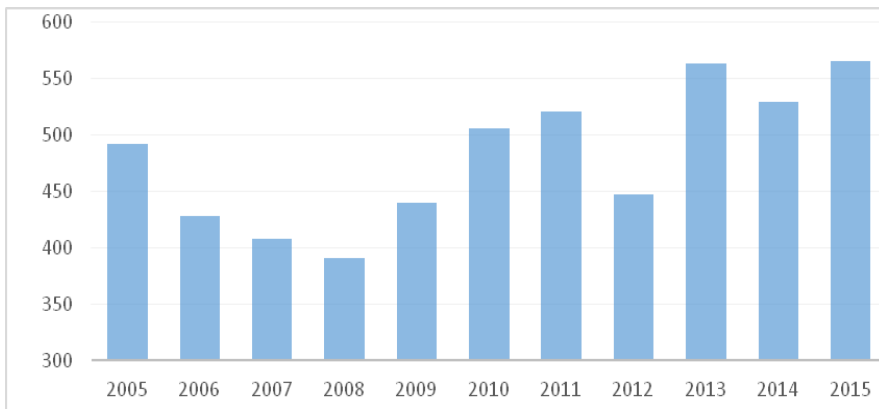

Рис. 1. Динаміка кількості виявлених злочинів в Україні.

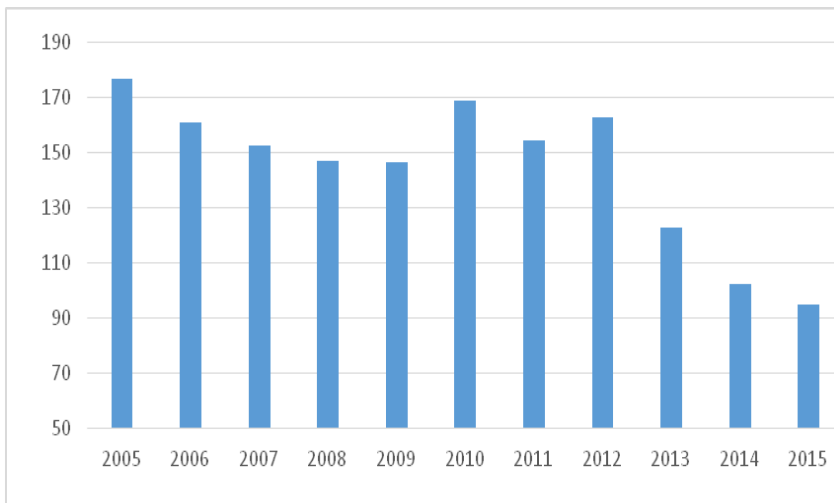

Рис. 2. Динаміка кількості засуджених за вироками судів, що набрали законної чинності.

Розподіл злочинності по регіонах країни дає змогу зрозуміти специфіку окремих регіонів . З 2005 по 2015 роки значною мірою змінилась

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

структура розподілу злочинності по областях. Отже, дані, що свідчать про лідерів та аутсайдерів серед областей по злочинності представлені в таблиці 1 [1,с.495; 2,с.176]

Таблиця 1

Лідери та аутсайдери серед областей України по кількості виявлених злочинів

Роки	Області-лідери	Області-аутсайдери
2005	1.Донецька 2.Дніпропетровська 3.Луганська	1. Чернівецька 2. Тернопільська 3.Закарпатська
2006	1.Донецька 2.Дніпропетровська 3.Луганська	1. Чернівецька 2. Тернопільська 3.Закарпатська
2007	1.Донецька 2.Дніпропетровська 3.Луганська	1.Тернопільська 2.Чернівецька 3.Закарпатська
2008	1. Донецька 2.Дніпропетровська 3.Луганська	1.Тернопільська 2.Чернівецька 3.Закарпатська
2009	1. Донецька 2.Дніпропетровська 3.Луганська	1.Тернопільська 2.Івано-Франківська 3.Закарпатська
2011	1. Донецька 2.Дніпропетровська 3.АР Крим	1.Тернопільська 2.Івано-Франківська 3.Чернівецька
2012	1. Донецька 2.Дніпропетровська 3.АР Крим	1.Тернопільська 2.Чернівецька 3. Івано-Франківська
2013	1. Донецька 2.Дніпропетровська 3.Луганська	1.Тернопільська 2.Чернівецька 3. Івано-Франківська
2014	1. Донецька 2.Дніпропетровська 3.Харківська	1. Тернопільська 2.Волинська 3. Івано-Франківська
2015	1.Дніпропетровська 2.Запорозька 3.Харківська	1.Тернопільська 2. Івано-Франківська 3. Чернівецька

Коефіцієнти поширеності злочинів по декількох областях України дозволяє нам адекватно порівняти кількість злочинів на 10000 осіб з урахуванням кількості населення області та її динаміки. Розглянемо цей показник на прикладі одну з найбільших за злочинністю областей в абсолютному значенні – Донецьку, одну з найменших за злочинністю областей в

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

абсолютно значенні - Тернопільську та одну з областей, що має середнє число злочинів в абсолютному значенні – Одеську. Результати обчислень наведені в таблиці 2 [1, с.495,с.330; 2,с.176,с.30]

Таблиця 2

Коефіцієнти поширеності злочинів в Донецькій, Тернопільській та Одеській областях за 2005-2015 роки
(на 10000 осіб постійного населення області)

Роки	Коефіцієнти поширеності		
	ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ	ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ	ОДЕСЬКА ОБЛАСТЬ
2005	138	51	98
2006	113	49	89
2007	108	44	84
2008	103	43	84
2009	119	48	89
2010	140	50	104
2011	138	50	107
2012	111	40	103
2013	132	52	121
2014	129 ¹	53	108
2015	81 ¹	67	123

¹Без урахування частини зони проведення антитерористичної операції.

За даними таблиці стає зрозуміло, що кількість злочинів на 10000 осіб постійного населення Донецької області більше ніж у Тернопільській та більше ніж у Одеській області. У Донецькій області в 2005 році на 10000 осіб постійного населення приходиться 138 злочинів, що на 87 злочинів або в 2,7 рази більше ніж у Тернопільській області та на 40 злочинів або на 40,8% більше ніж в Одеській області. Подібна ситуація складалася і в наступних роках. Найбільшій розрив між коефіцієнтами поширеності по Тернопільській та Донецькій областям спостерігається у 2010 році. У Донецькій області в 2010 році на 10000 осіб постійного населення приходиться 140 злочинів, що на 90 злочинів або в 2,8 рази більше ніж у Тернопільській області . У 2014 та 2015 році з Донецькою областю порівняння не є доцільним, тому що інформація є неповною через проведення АТО на території області.

Важливим для оцінки злочинності є вивчення злочинності, пов'язаною з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами. В загальній кількості злочинів у 2005 році доля злочинів, пов'язаних з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами складає 13,22% , у 2006 році- 15,1%, у 2007 році-15,64%, у 2008 році- 16,32%, у 2009 році- 13,11%,у 2010 році- 11,25%, у 2011 році- 10,23%, у 2012 році- 10,14%, у

2013 році-6,03%, у 2014 році- 5,76%, у 2015 році-4,58%. В 2005 році кількість цих злочинів склала 65017 злочинів. В середньому кожного року кількість злочинів, пов'язаних з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами зменшувалась на 3911 злочинів або на 8,79%. За 10 років, тобто у 2015 порівняно з 2005 кількість злочинів, пов'язаних з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами зменшалась на 60,15% та склала 25908 злочинів. Цей вид злочинів також підрозділяються на 4 групи. Перша група це викрадання, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем. Частка злочинів першої групи в загальній кількості злочинів, пов'язаних з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами склала у 2005-2008 роках -0,5%, у 2009-2010 роках- 0,4%, у 2011-0,3%, у 2012-2015 роках – 0,1%. У 2005 році кількість злочинів першої групи склала 352 злочинів та в середньому щорічно їх кількість зменшувалась на 32 злочинів або на 21,57%. За 2005-2015 роки, тобто за 10 років кількість злочинів першої групи зменшалась на 321 злочин або на 91,19% та склала у 2015 році 31 злочин. До другої групи злочинів відносяться злочини, пов'язані з виготовленням, придбанням, зберіганням, перевезенням, пересиланням наркотичних засобів з метою збуту або без неї, а також збут. Саме ця група злочинів має найбільшу частку серед злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами. Доля другої групи в загальній кількості злочинів, пов'язаних з наркотичними, сильнодіючими засобами та прекурсорами у 2005-2015 роки складала від 82,22% до 84,88%. У 2005 році кількість злочинів другої групи склала 53456 злочинів, в середньому щорічно кількість таких злочинів зменшувалась на 3195 злочинів або на 8,7%. Найбільше зменшення кількості подібних злочинів відбулось у 2013 році, а саме на 10393 злочинів або на 27,05% в порівнянні з попереднім роком. За 10 років, у період 2005-2015 роках, кількість злочинів другої групи зменшалась на 31952 злочинів або на 59,77% та склала у 2015 році 21504 злочинів. Третя група злочинів це схилення до вживання наркотичних засобів. Ця група в загальній сукупності злочинів, пов'язаних з наркотичними засобами складає у аналізований період від 0,61% до 1,48%. За 2005-2015 роки в середньому щорічно кількість злочинів третьої групи зменшувалась на 80,7 злочинів або на 16,67%. У 2005 році кількість цих злочинів мала відмітку 965 злочинів. За 10 років кількість злочинів 3-ої групи знизилась на 807 злочинів або на 83,63%. Четверта група – організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. У аналізованій період частка 4-ої групи складає від 3,64% до 4,22%. В середньому щороку кількість злочинів останньої групи знижується на 169,9 злочинів або на 9,21%. За 10 років кількість злочинів 4-ої групи знизилась на 1699 злочинів або на 61,94% та у 2015 році склала 1044 злочинів.

За результатами аналізу злочинності в Україні, стає зрозумілим, що ця сфера потребує великих перетворень. І починати ці перетворення потрібно з ставлення окремої людини до проблем злочинності закінчуючи реформуванням нормативно-правової, законодавчої бази.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистичний щорічник України 2010 року. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ. За редакцією О.Г. Осауленка Відповідальний за випуск Н. П. Павленко. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Статистичний щорічник України 2015 року. ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ. За редакцією І. М. Жук. Відповідальний за випуск О. А. Вишнеvsька. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Самотоєнкова, О. В. Економічна статистика: навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. - Одеса: ОДЕУ, 2010. – 182 с.
4. Самотоєнкова О. В. Соціальна статистика: навчальний посібник / О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська. - Одеса: ОДЕУ, 2009. – 102 с.
5. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.
6. Підгорний А. З. Соціально-демографічна статистика: підручник / А. З. Підгорний, О. В. Самотоєнкова, Ю. О. Ольвінська, К. В. Вітківська / за ред. А. З. Підгорного. – Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2017. – 450 с.
7. Витковская Е. В. Статистические методы – инструмент изучения социально-экономических процессов / Е. В. Витковская, А. З. Подгорный, Ю.О. Ольвинская [и другие] // Историк-экономист С.Я.Боровой и проблемы современной истории экономики: к 110-летию со дня рождения С.Я.Борового: монографія. - 2013. – С. 211-256.
8. Корольова, Т. С. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: монографія / [А. З. Підгорний, К. В. Вітківська, О. Г. Милашко, Т. В. Погорєлова, Т. С. Корольова та ін.]. – Одеса : АТЛАНТ, 2012. – 303 с.